

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/4096. számú

törvényjavaslat

**az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések
végrehajtásáról, valamint ehhez kapcsolódóan egyes törvények módosításáról**

Előadó: Dr. Takács Albert
igazságügyi és rendészeti miniszter

Budapest, 2007. október

2007. évi ... törvény

az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról, valamint ehhez kapcsolódóan egyes törvények módosításáról

Értelmező rendelkezések

1. § E törvény alkalmazásában

- a) *közösségi jogi aktus*: az Európai Közösséget létrehozó szerződés 60. cikke alapján elfogadott európai közösségi rendelet, valamint az e rendelet felhatalmazása alapján elfogadott közösségi rendelet, illetve határozat;
- b) *mentesítés*: a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alá vont pénzeszköz, illetve gazdasági erőforrás feletti rendelkezési jog gyakorlásának eseti, célhoz kötött engedélyezése;
- c) *pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés*: pénzeszközök és gazdasági erőforrások közösségi jogi aktus által elrendelt befagyasztása, valamint olyan ügylet teljesítésének megakadályozása, amelyből a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának vagyoni előnye származik;
- d) *pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya*: a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést elrendelő közösségi jogi aktus hatálya alá tartozó természetes vagy jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, illetve az a természetes vagy jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, amely pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést elrendelő közösségi jogi aktus hatálya alá tartozó szervezet tagja;
- e) *vagyoni nyilvántartás*: a külön jogszabályok szerinti ingatlan-nyilvántartás, cégnyilvántartás, járműnyilvántartás, úszólétesítmény-lajstrom, légitársaság-lajstrom, kulturális örökség hatósági nyilvántartása.

A törvény hatálya

2. § Ha közösségi jogi aktus pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést rendel el, annak végrehajtása során e törvény és a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) rendelkezései szerint kell eljárni.

A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtása

3. § (1) A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés elrendeléséről szóló közösségi jogi aktus hatálybalépésétől számított 30 napon belül a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv megvizsgálja, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik-e a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott vizsgálatot követően, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatályának tartama alatt a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv folyamatosan figyelemmel kíséri, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik-e a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással.

(3) Ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással, valamint ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának valamely ügyletből vagyoni előnye származna, erről a pénzügyi és vagyoni korlátozó

intézkedés foganatosításáért felelős szerv az alkalmazandó közösségi jogi aktus vonatkozó rendelkezésére hivatkozva, az (1)-(2) bekezdések, illetve a 10. § (3)-(4) bekezdés szerinti vizsgálat eredményének és a (4) bekezdés szerinti adatok megküldésével, a vizsgálat befejezését követően haladéktalanul értesíti

- a)* a vagyon fekvése szerint illetékes megyei (fővárosi) bíróságot (a továbbiakban: bíróság),
- b)* az illetékes cégbíróságot,
- c)* az adópolitikáért felelős minisztert, valamint
- d)* ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya vagyoni nyilvántartásban nyilvántartott gazdasági erőforrással rendelkezik, az adott vagyoni nyilvántartást vezető illetékes szervet.

(4) A (3) bekezdés szerinti értesítés tartalmazza a 7. § (1) bekezdése szerinti adatokat, valamint

- a)* a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközön, valamint gazdasági erőforráson a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtását korlátozó jogosultsággal rendelkező jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli szervezet szervezeti formájának megfelelő törvényben meghatározott azonosító adatait
- b)* a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszköz, valamint gazdasági erőforrás azonosításához szükséges adatokat.

4. § (1) A bíróság a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv 3. § (3) bekezdése szerinti értesítése alapján nemperes eljárásban végzéssel a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására zárlatot rendel el, amelyről haladéktalanul, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott okiratot tartalmazó elektronikus üzenet vagy telefax útján értesíti a végrehajtás foganatosításáért felelős szervet.

(2) Amennyiben a bíróság a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv 3. § (3) bekezdése szerinti értesítése alapján azt állapítja meg, hogy a zárlat elrendelésének feltételei nem állnak fenn, arról az (1) bekezdésben meghatározott módon értesíti a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervet.

(3) A végrehajtást a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyával szemben, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó pénzeszközre és gazdasági erőforrásra kell elrendelni.

5. § (1) A bírósági végrehajtó a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtásáról, illetve a végrehajtás befejezéséről, a cégbíróság a cég működésének a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 85. § (1) bekezdés *b)* pontján alapuló felfüggesztéséről, illetve a Ctv. 85. § (2) bekezdésén alapuló megszüntetéséről három munkanapon belül értesíti a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervet, továbbá az adópolitikáért felelős minisztert.

(2) Az Európai Unió többi tagállama és intézményei felé a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést elrendelő közösségi jogi aktusban a végrehajtott intézkedésekről és egyéb körülményekről előírt tájékoztatást az adópolitikáért felelős miniszter teljesíti.

A mentesítési eljárás

6. § (1) Ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést elrendelő közösségi jogi aktus lehetővé teszi a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alóli mentesítést, az e §-ban meghatározott mentesítési eljárás lefolytatásának van helye.

(2) A mentesítés iránti kérelmet a bíróságnak címezve, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervhez kell benyújtani. A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv

a) a kérelem benyújtásáról értesíti az adópolitikáért felelős minisztert,

b) amennyiben az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsa (a továbbiakban: ENSZ BT) határozatán alapul, az ENSZ BT vonatkozó határozatának megfelelően haladéktalanul megkezdi és lefolytatja a szükséges konzultációs eljárást az ENSZ BT illetékes Szankciós Bizottságával, továbbá

c) a konzultációs eljárás befejezését követően, annak eredményéről – a kérelem megküldésével egyidejűleg – haladéktalanul értesíti a bíróságot.

(3) A mentesítésről a bíróság nemperes eljárásban a kérelem beérkezésétől számított hatvan napon belül – a zárlatot elrendelő korábbi végzésére is tekintettel – végzéssel dönt.

(4) A bíróság a végzését kézbesíti a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervnek és az adópolitikáért felelős miniszternek is.

(5) Az adópolitikáért felelős miniszter elvégzi a közösségi jogi aktusoknak megfelelően az Európai Unió többi tagállama és intézményei tájékoztatását.

Adatkezelés és megkeresés

7. § (1) A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv abból a célból, hogy megállapítsa, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik-e a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással, jogosult kezelni

a) a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának születési és házassági nevét, születési idejét, születési helyét, lakóhelyét és tartózkodási helyét, továbbá a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést elrendelő közösségi jogi aktus által közzétett egyéb azonosító adatait,

b) a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközön, valamint gazdasági erőforráson a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtását korlátozó jogosultsággal rendelkező természetes személy születési és házassági nevét, születési idejét, születési helyét, lakóhelyét és tartózkodási helyét.

(2) Ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv 3. § szerinti eljárásának feltételei már nem állnak fenn, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv az eljárása során gyűjtött adatokat haladéktalanul törli.

8. § (1) A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv közigazgatási hatóságot kereshet meg, ha a 3. § szerinti feladatának ellátásához

- a) olyan adat vagy ténybeli ismeret szükséges, amely a megkeresett hatóság nyilvántartásából, illetve irataiból szerezhető meg,
- b) olyan irat vagy más bizonyíték szükséges, amely a megkeresett hatóságnál (állami, önkormányzati szervnél) van, vagy onnan szerezhető meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a megkeresésben meg kell jelölni az adat, irat, más bizonyíték felhasználásának célját, valamint azt, hogy a személyes adat beszerzésére e törvény alapján kerül sor.

(3) A megkeresett hatóság csak akkor tagadhatja meg a megkeresésben foglaltak teljesítését, ha az jogszabályba ütközik. Ha a megkeresésben foglaltak teljesítésére más szerv jogosult, a megkeresett hatóság a megkeresést haladéktalanul, de legkésőbb a megkeresés megérkezésétől számított öt napon belül e hatósághoz továbbítja, és erről egyidejűleg tájékoztatja a megkereső hatóságot.

(4) Ha jogszabály ennél rövidebb határidőt nem állapít meg, a megkeresést nyolc napon belül kell teljesíteni.

(5) Ha a megkeresésben foglaltak teljesítéséhez magyar külképviseleti hatóság megkeresése szükséges, a megkeresésben foglaltak teljesítésének határideje a megkeresésnek a külképviseleti hatósághoz történő megérkezése napján kezdődik.

9. § (1) A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv a 3. § (4) bekezdés és a 7. § (1) bekezdés szerinti adatok ellenőrzése, valamint a 3. § szerinti feladata ellátásának céljából

- a) a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásból,
- b) a munkavállalási engedéllyel rendelkezők nyilvántartásából,
- c) a cégnyilvántartásból,
- d) az egyéni vállalkozói engedéllyel rendelkezők nyilvántartásából,
- e) az ingatlan-nyilvántartásból,
- f) az úszólétesítmények lajstromából,
- g) a légi járművek lajstromából,
- h) a központi idegenrendészeti nyilvántartásból,
- i) a közúti közlekedési nyilvántartásból, valamint
- j) a kulturális örökség hatósági nyilvántartásából.

a 3. § (4) bekezdésében és a 7. § (1) bekezdésében foglalt adatokat igényelheti.

(2) A személyi adat- és lakcímnnyilvántartást vezető szerv haladéktalanul értesíti a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervet a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának

- a) Magyarországon bekövetkezett haláláról, nevének megváltoztatásáról,
- b) bejelentett lakóhelyének megszűnéséről, megváltozásáról,
- c) adatai nyilvántartásának megszüntetéséről.

(3) Ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya nem tartozik a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény hatálya alá, a központi idegenrendészeti nyilvántartást vezető szerv értesíti a pénzügyi és vagyoni korlátozó

intézkedés foganatosításáért felelős szervet a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya tartózkodási helyének megváltozásáról.

A szolgáltatók, valamint a vagyoni nyilvántartást vezető szervek kötelezettségei és az alkalmazandó intézkedések

10. § (1) A pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy vagy szervezet (a továbbiakban szolgáltató), valamint a vagyoni nyilvántartást vezető szervek kötelesek – a 7. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok közlésével - haladéktalanul bejelenteni a pénzügyi és vagyoni korlátozás foganatosításáért felelős szervnek minden olyan adatot, tényt, körülményt, amely arra utal, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással rendelkezik.

(2) A szolgáltató, valamint a vagyoni nyilvántartást vezető szervek kötelesek – a 7. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok közlésével – haladéktalanul bejelenteni a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervnek minden olyan ügyletre vonatkozó adatot, tényt vagy körülményt, amely arra utal, hogy az adott ügyletből a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának vagyoni előnye származik.

(3) A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv a szolgáltató által tett (1)-(2) bekezdések szerinti bejelentés megtételét követő

- a) belföldi ügylet esetében egy munkanapon belül
- b) nem belföldi ügylet esetében két munkanapon belül

megvizsgálja a bejelentést.

(4) A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv a vagyoni nyilvántartást vezető szerv által tett (1)-(2) bekezdések szerinti bejelentés megtételét követő három munkanapon belül megvizsgálja a bejelentést.

(5) A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv a (3)-(4) bekezdés szerinti vizsgálat alapján

- a) a 3. § (3)-(4) bekezdésekben foglaltak szerint jár el, és erről a 3. § (3) bekezdésben meghatározottakon kívül a bejelentést tevő szolgáltatót, illetve vagyoni nyilvántartást vezető szervet is értesíti; vagy
- b) arról értesíti a bejelentést tevő szolgáltatót, illetve vagyoni nyilvántartást vezető szervet, hogy a 3. § (3)-(4) bekezdések szerinti eljárás feltételei nem állnak fenn.

(6) A szolgáltató az (1)-(2) bekezdések szerinti bejelentés megtételét követő

- a) belföldi ügylet esetében egy munkanap
- b) nem belföldi ügylet esetében két munkanap

alatt nem teljesítheti azt az ügyletet, amely a bejelentés alapjául szolgáló adat, tény vagy körülmény alapján pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközt

vagy gazdasági erőforrást érinthet, kivéve, ha az (5) bekezdés *b*) pontja szerinti értesítést kapott.

(7) Az ügyletet – ha teljesítésének egyéb feltételei fennállnak – a bejelentés megtételét követő

- a) belföldi ügylet esetében második munkanapon
- b) nem belföldi ügylet esetében harmadik munkanapon

teljesíteni kell, kivéve, ha a szolgáltató az (5) bekezdés *a*) pontja szerinti értesítést kapott.

(8) A vagyoni nyilvántartást vezető szerv az (1)-(2) bekezdések szerinti bejelentés megtételét követő három munkanap alatt nem teljesítheti azt a bejegyzés vagy változásbejegyzés iránti kérelmet, amely a bejelentés alapjául szolgáló adat, tény vagy körülmény alapján pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással lehet kapcsolatos, kivéve, ha az (5) bekezdés *b*) pontja szerinti értesítést kapott. A bejegyzés vagy változásbejegyzés iránti kérelem teljesítése iránt – ha teljesítésének egyéb feltételei fennállnak – a bejelentés megtételét követő negyedik munkanapon intézkedni kell, kivéve, ha a vagyoni nyilvántartást vezető szerv az (5) bekezdés *a*) pontja szerinti értesítést kapott.

Módosuló jogszabályok

11. § Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény 40/B. § (1) bekezdése a következő l) ponttal egészül ki:

[(1) A pénztártitok és az üzleti titok megtartásának kötelezettsége nem áll fenn a feladatkörében eljáró]

„l) külön törvényben meghatározott feltételek megléte esetén az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések foganatosításáért felelős szervvel”

12. § (1) A Vht. 10. §-a a következő g) ponttal egészül ki:

[Végrehajtható okiratok]

„g) az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására zárlatot elrendelő végzés.”

(2) A Vht. a 204. §-t követően a következő alcímmel és 204/A. §-sal egészül ki:

„Zárlat az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására

204/A. § (1) Ha az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására a bíróság zárlatot rendelt el, ennek végrehajtása a bírósági végrehajtó hatáskörébe tartozik.

(2) A zárlat végrehajtása során az e §-ban nem szabályozott kérdésekben a vagyonelkobzás biztosítására elrendelt bűnügyi zárlat szabályai szerint kell eljárni azzal, hogy

a) munkabér letiltásának is helye van,

b) pénzügyi intézménynél kezelt összegek esetében a 191. § (2)-(4) bekezdése szerint kell eljárni és az intézkedést az adóst megillető pénzösszegre és minden későbbi befizetésre foganatosítani kell,

c) a zárgondnoknak a cég vagyonából származó jövedelmet – a felmerült költségek levonása után – a cég pénzforgalmi számláján kell elhelyezni.

(3) A végrehajtás költségét az állam viseli.

(4) Ha a zárlat elrendelésének közösségi jogi feltételei már nem állnak fenn, a bíróság a végrehajtást megszünteti.”

(3) A Vht. 255. § a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A fővárosi bírósági, illetőleg a megyei bírósági végrehajtó (a továbbiakban: megyei bírósági végrehajtó) foganatosítja a végrehajtást, ha a végrehajtandó követelés]

„a) a 10. § d)-g) pontjában felsorolt végrehajtható okiraton alapul, kivéve, ha a végrehajtási eljárásban kiszabott rendbírság behajtását a 45/A. § (5) bekezdése alapján az önálló bírósági végrehajtó végzi,”

13. § Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 17. § (1) bekezdés q) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(1) Az ingatlan-nyilvántartásba csak az ingatlanhoz kapcsolódó következő, jogilag jelentős tények jegyezhetők fel:]

„q) a zárlat, zár alá vétel, zár alá vételt megelőző biztosítási intézkedés, zárlat az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására;”

14. § A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 9. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) A járműnyilvántartás a külön jogszabályban meghatározottak szerint tartalmazza a jármű]

„c) forgalmazási korlátozására vonatkozó adatokat, ideértve az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására elrendelt zárlatra vonatkozó adatokat is;”

15. § A Ctv. 85. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„85. § (1) Ha a cégbíróság hivatalos tudomására jut, hogy a cég vagy annak tagja

a) nemzetközi jogi kötelezettségen alapuló, illetve

b) az Európai Közösséget létrehozó szerződés 60. cikke alapján elfogadott európai közösségi rendeletekben vagy az e rendeletek felhatalmazása alapján elfogadott közösségi rendeletekben, illetve határozatokban természetes vagy jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, illetve jogi személynek, jogi személyiségű gazdasági társaságnak nem minősülő szervezetek ellen elrendelt

pénzügyi vagy vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozik, a cégbíróság a cég működését felfüggeszti.

(2) A cégbíróság az (1) bekezdésben foglalt intézkedést megszünteti, ha a cég vagy annak tagja már nem tartozik az (1) bekezdés szerinti pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá.”

Az Európai Unió jogának való megfelelés

16. §. Ez a törvény a következő, részben többször módosított közösségi jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg:

- a)* a Tanács 2580/2001/EK rendelete (2001. december 27.) a terrorizmus leküzdése érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről- 1; 2; 3; 4; 5; 6; 8; 10. cikkek;
- b)* a Tanács 881/2002/EK rendelete (2002. május 27.) az Oszáma bin Ládennel, az Al-Qaida hálózattal és a Tálibánnal összeköttetésben álló egyes személyekkel és szervezetekkel szemben meghatározott szigorító intézkedések bevezetéséről, valamint az egyes termékek és szolgáltatások Afganisztánba történő kivitelének tilalmáról, a repülési tilalom megerősítéséről és az afganisztáni Tálibánt illető pénzkészletek és egyéb pénzügyi források befagyasztásáról szóló 467/2001/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről- 1; 2; 2a; 5; 6; 8; 9; 11. cikkek;
- c)* a Tanács 1210/2003/EK rendelete (2003. július 7.) az Irakkal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok egyes korlátozásairól és a 2465/96/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről- 1; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 12; 13; 16. cikkek;
- d)* a Tanács 314/2004/EK rendelete (2004. február 19.) egyes, Zimbabweval szembeni korlátozó intézkedésekről- 1; 6; 7; 8; 9; 10; 13. cikkek;
- e)* a Tanács 872/2004/EK rendelete (2004. április 29.) a Libériával szembeni további korlátozó intézkedésekről- 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 13. cikkek;
- f)* a Tanács 1763/2004/EK rendelete (2004. október 11.) a volt Jugoszláviában elkövetett humanitárius bűncselekményeket vizsgáló nemzetközi törvényszék (ICTY) megbízatása hatékony végrehajtásának támogatására irányuló egyes korlátozó intézkedések bevezetéséről- 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 12. cikkek;
- g)* a Tanács 560/2005/EK rendelete (2005. április 12.) az elefántcsontparti helyzet tekintetében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedések bevezetéséről- 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 13. cikkek;
- h)* a Tanács 1183/2005/EK rendelete (2005. július 18.) a Kongói Demokratikus Köztársaság tekintetében a fegyverembargót megsértő személyekkel szemben meghatározott, egyedi korlátozó intézkedések bevezetéséről- 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 11. cikkek;
- i)* a Tanács 1184/2005/EK rendelete (2005. július 18.) a szudáni Darfur térségében zajló konfliktusban a békefolyamatot akadályozó és a nemzetközi jogot sértő cselekményt elkövető egyes személyekkel szemben meghatározott, egyedi korlátozó intézkedések bevezetéséről- 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 11. cikkek;
- j)* a Tanács 305/2006/EK rendelete (2006. február 21.) a Rafiq Hariri libanoni miniszterelnök meggyilkolásában való részvétellel gyanúsított egyes személyekkel szembeni egyedi korlátozó intézkedések bevezetéséről- 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 10. cikkek;
- k)* a Tanács 765/2006/EK rendelete (2006. május 18.) a Lukasenko elnökkel és egyes fehérorosz tisztviselőkkel szembeni korlátozó intézkedésekről- 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 10. cikkek;

l) a Tanács 817/2006/EK rendelete (2006. május 29.) a Burmával/Mianmarral szembeni korlátozó intézkedések megújításáról és a 798/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről- 1; 6; 7; 8; 10; 11; 14 cikkek;

m) a Tanács 329/2007/EK (2007. március 29.) rendelete a Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal szembeni korlátozó intézkedésekről- 1; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 15; 16. cikkek.

n) a Tanács 423/2007/EK (2007. április 19.) rendelete az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről- 1; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 17. cikkek.

Átmeneti és záró rendelkezések

17. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő második hónap első napján lép hatályba.

(2) A 11-15. § és a 11. §-t megelőző alcím, valamint a 17. § (4) bekezdése e törvény hatálybalépését követő napon hatályát veszti. E bekezdés a hatálybalépését követő 2. napon hatályát veszti.

(3) Az e törvény hatálybalépése előtt hatályba lépett, és e törvény hatálybalépésének időpontjában hatályos közösségi jogi aktusokkal elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések tekintetében a 3. § (1) bekezdésében meghatározott határidőt e törvény hatálybalépésének napjától kell számítani. E bekezdés a hatálybalépését követő 31. napon hatályát veszti.

(4) Hatályát veszti a terrorizmus elleni küzdelemről, a pénzmosás megakadályozásáról szóló rendelkezések szigorításáról, valamint az egyes korlátozó intézkedések elrendeléséről szóló 2001. évi LXXXIII. törvény 1. §-a, 9. § (2) és (4) bekezdése, valamint 10. §-a.

18. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervet vagy szerveket rendeletben jelölje ki.

INDOKOLÁS

az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról, valamint ehhez kapcsolódóan egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslathoz

Általános indokolás

A terrorizmus, illetve a demokratikus alapértékekkel összeegyeztethetetlen politikai tevékenység miatt elrendelt korlátozó intézkedések problematikája több éve foglalkoztatja a magyar államigazgatást. Ezek hagyományos eszközei (államokkal szembeni gazdasági szankciók, kiemelten a fegyverembargó, egyes személyek beutazásának megtiltása) mellett az utóbbi években előtérbe került az ún. „vagyonbefagyasztás” intézménye: meghatározott természetes és jogi személyek, valamint egyéb csoportok, szervezetek gazdasági erőforrásainak és pénzügyi eszközeinek adminisztratív módon, egy esetleges büntetőeljárástól függetlenül történő elvonása, amely ugyanakkor nem jelent a vagyontól történő megfosztást, csupán az ebből származó jogosultságok gyakorlásának lehetetlenné tételét.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsa (a továbbiakban: ENSZ BT) az 1267. (1999) számú határozata óta számos határozatában kötelezte a tagállamokat diktatórikus rezsimek, háborús bűnösök, illetve terrorizmussal érintett személyek, szervezetek javainak „befagyasztására”. Az ilyen intézkedés alá eső személyek, szervezetek listáinak vezetésére külön testületet hozott létre, és rendszeresen monitorozza, hogy a tagállamok megfelelően végrehajtják-e a határozatokat.

Az ENSZ intézkedéseit követően az Európai Unió is megalkotta saját rezsimjét a 2001. szeptemberi terrortámadások nyomán. Megjegyzendő, hogy az Unió sem csak a terrorizmussal összefüggésbe hozható személyek, szervezetek ellen alkalmazza a vagyonbefagyasztás eszközét, hanem különböző, az Unió alapértékeivel összeegyeztethetetlen tevékenységek kapcsán is (például a diktatórikus rezsimek vagy feltételezett háborús bűnösök ellen). Ma már igen nagy számban léteznek közösségi jogi aktusok ezen a területen.

A magyar jogba a terrorizmus elleni küzdelemről, a pénzmosás megakadályozásáról szóló rendelkezések szigorításáról, valamint az egyes korlátozó intézkedések elrendeléséről szóló 2001. évi LXXXIII. törvény vezetett be hasonló szabályozást. A törvény alapján a korlátozó intézkedések rendeleti úton, 90 napos hatállyal való bevezetésére azonban csak egyszer került sor (a terrorizmus elleni küzdelemben a Magyar Köztársaság által vállalt nemzetközi kötelezettségeken alapuló egyes korlátozó intézkedések elrendeléséről szóló 56/2002. (III. 29.) Korm. rendelettel). 2002. nyarától 2004. május 1-jéig teljes mértékben hiányzott minden jogi alap Magyarországon az ENSZ BT és az Európai Unió által elrendelt vagyoni és pénzügyi korlátozó intézkedések végrehajtásához. Az Igazságügyi Minisztérium az ismétlődő egyeztetések során szigorúan azt az álláspontot képviselte, hogy a 2001. évi LXXXIII. törvény, melyet a szeptember 11-i támadásokat követő rendkívüli helyzetben fogadtak el, alkotmányossági problémákat vet fel: alapvető jog korlátozására ad ugyanis lehetőséget kormányrendeleti úton, noha az Alkotmány értelmében ez csak törvényben történhet. Ennek megfelelően újabb kormányrendeletek megalkotása, vagyis a 2001. évi LXXXIII. törvény tényleges alkalmazása az elmúlt több mint öt évben nem valósult meg.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozással a szóban forgó közösségi jogi aktusok a hazai jog részévé váltak. Ezzel elméleti síkon részben megoldódott a kérdés, azonban az elmúlt időszak tapasztalatai szerint korántsem teljes mértékben.

Teljes körű „vagyonbefagyasztásra” a magyar jog szerint jelenleg csak büntetőeljárás keretében van lehetőség. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 159 és 160. §-a értelmében zár alá vétel és biztosítási intézkedés elrendelésére kerülhet sor. Nemzetközi bűnügyi együttműködés keretében eljárási jogsegélyként külföldi állam megkeresésére is végrehajthatóak ezek az eljárási cselekmények.

Ugyanakkor a probléma lényege az, hogy a különböző listákon szereplő személyek nem feltétlenül állnak egyben büntetőeljárás hatálya alatt is (nem is beszélve a szervezetekről, ahol ez fogalmilag kizárt, csak természetes személy ellen folytatott büntetőeljárás során alkalmazhatóak a jogi személyekkel szemben egyes büntetőjogi intézkedések). Például Oszama bin Ládén ellen Magyarországon nem folyik büntetőeljárás, ezért, hacsak valamely külföldi állam bűnügyi jogsegély keretében nem fordul hozzánk ilyen megkereséssel, bin Ládén nálunk található vagyontárgyai nem eshetnek semmilyen korlátozás alá. Ezt a kérdést csak részben oldja meg a közösségi jogi aktusok közvetlen alkalmazandósága.

Az EU rendeleteinek közvetlen alkalmazandósága csak azon javak tekintetében érvényesül jelenleg, amelyek pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2003. évi XV. törvény (továbbiakban Pmt.) hatálya alá tartozó szolgáltatóknál állnak kezelésben, így nyilvántartottak, ellenőrizhetőek. Ezek a jogalanyok maguk kötelesek a náluk kezelt javak tekintetében végrehajtani a korlátozó intézkedéseket, vagyis megtagadni szerződéses kapcsolat létesítését, fennálló szerződéseknél az egyes megbízások teljesítését, bár ennek mikéntje jogszabályi szinten nem került rögzítésre, ezért ebben a vonatkozásban is meglehetősen bizonytalan jogi helyzet áll fenn.¹ Ugyanakkor a rendeletek (elvben) teljes körű vagyonbefagyasztást irányoznak elő.² Ez kiterjedne pl. az ingatlanokra, gazdasági társaságokban fennálló tulajdonra, ingóságokra is. A közösségi jogi aktusok azonban ezen a ponton megfelelő tagállami végrehajtási, eljárási szabályok híján nem képesek érvényesülni, noha a 2005. szeptember 1-jétől hatályos törvénymódosítás értelmében már a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 261/A. §-ába ütköző nemzetközi gazdasági tilalom megszegésének büncselekménye is szankcionálja a korlátozó intézkedések megsértését.

Ez a törvényjavaslat egy törvényi szintű átfogó formulára tesz javaslatot a jogszabályi rendezéshez. Ennek során, tekintve, hogy az adminisztratív „vagyonbefagyasztás” eddig idegen volt a magyar jogtól, egy új jogintézményt hoznánk létre, az analógiaként felhasználható létező jogintézményekre építve. E szabályozás kidolgozásán kívül rendkívül

¹ - egyes pénzügyi ágazati törvények utalásként csak a vonatkozó titoktartási kötelezettség alóli felmentést rögzítik a szolgáltatók számára, amennyiben a korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos, a közösségi jogi aktusok által előírt információ-szolgáltatási kötelezettségüknek eleget tesznek.

² - a 2580/2001/EK rendelet 1. cikk 1-2. pont szerint: „1. „Pénzeszközök, egyéb vagyoni értékek és gazdasági erőforrások”: bármilyen materiális vagy immateriális, ingó vagy ingatlan, bármilyen módon szerzett eszközök és bármilyen – akár elektronikus, akár digitális – formában lévő olyan jogi dokumentumok vagy okiratok, amelyek az ezen eszközökre vonatkozó jogcímet vagy érdekeltséget bizonyítják, többek között bankhitelek, utazási csekkek, bankcsekkek, átutalási megbízások, részvények, értékpapírok, kötvények, váltók és hitellevelek.

2. „Pénzeszközök, egyéb vagyoni értékek és gazdasági erőforrások befagyasztása”: a pénzeszközök mozgásának, átutalásának, módosításának, felhasználásának vagy bármiféle olyan kezelésének a megakadályozása, amely bármilyen változást vagy olyan módosulást eredményezne a vagyoni értékek volumene, összege, elhelyezkedése, tulajdonlása, birtoklása, jellege, rendeltetése tekintetében, amely lehetővé tenné a vagyoni értékek felhasználását, ideértve a portfóliókezelést is. „

A 881/2002/EK rendelet 1. cikk (2) és (4) bekezdés szerint: „(2) „gazdasági erőforrás” mindenfajta tárgyi és immateriális, ingó és ingatlan vagyon, amely nem pénzeszköz, de felhasználható pénzeszköz, áruk vagy szolgáltatások megszerzésére;

(4) „gazdasági erőforrások befagyasztása” azok használatának megakadályozása pénzeszközök, áruk vagy szolgáltatások bármilyen jellegű megszerzése céljából, beleértve többek között a gazdasági erőforrások értékesítését, bérbeadását, illetve a zálogot.”

A többi rendelet megfogalmazása lényegében a 881/2002/EK rendeletét követi.

fontos a gyakorlati jogalkalmazás megkönnyítése is, tekintve, hogy a vonatkozó közösségi jogi aktusok minden tapasztalat szerint nehezen hozzáférhetők és kevésbé ismertek a hazai jogalkalmazók előtt. A fentieken túl alkotmányossági megfontolásokból, az alapvető jog korlátozásával való szoros összefüggés miatt szükségessé vált az Európai Unió által elrendelt, vagyoni jellegű korlátozó intézkedések alóli mentesítéssel kapcsolatos hatósági feladatokról szóló 306/2004. (XI. 13.) Korm. rendelet rendelkezéseinek törvényi szintre emelése, technikai kiegészítése és egyúttal a kormányrendelet hatályon kívül helyezése is.

Mivel a törvényben foglaltak alapvető jogokat érintenek, ezért a törvényi szintű szabályozás megalkotása elkerülhetetlen. A törvény a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényben (a továbbiakban: Vht.) írott, a vagyonekbebiztosítására elrendelt bünyügyi zárlat szabályainak (Vht. 202-204. §) analógiájára új jogintézményt hoz létre, a megyei bírósági végrehajtó hatáskörébe utalja az EU által a közösségi jogi aktusokban elrendelt vagyoni jellegű és pénzügyi korlátozó intézkedések végrehajtását. A Vht. 204/A. § -sal történő módosítása (amely alapján a Vht. a következő alcímmel egészülne ki: „Zárlat az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására”), megfelel a maradéktalan „vagyonekbebiztosításról” rendelkező nemzetközi és uniós előírásoknak, amelyek alól csupán eseti (adott üggyhez kötődő) mentesítést engedélyeznek, amennyiben a korlátozó intézkedések alanya igazolja ennek legitim indokait. Hangsúlyozni kell, hogy a „befagyasztás” nem jelenti a vagyon, a gazdasági erőforrások és a pénzügyi eszközök végleges elvonását, csupán a jogosultságok gyakorlási lehetőségének felfüggesztését, mindaddig, amíg az illető személy, szervezet szerepel a vonatkozó közösségi jogi aktusban található listán. A „befagyasztás” ezen kívül személyhez kötődik, tehát például egy adott természetes személy halála esetén örököseire már nem terjed ki, ők az eredeti jogosultságok teljességével szabadon rendelkezhetnek. A Vht. 204/A. §-nak jelen törvény szerinti alkalmazása az ideiglenesség ezen követelményének is eleget tesz.

A valóban működőképes szabályozás megalkotása érdekében a törvény kialakítja azt az eljárást, amelynek révén az illetékes megyei bírósági végrehajtó tudomást szerez a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására (illetve annak megszüntetésére) vonatkozó kötelezettségéről. Ebben a folyamatban a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv játszana szerepet.

Ennek megfelelően a törvény a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv feladatává tenné a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés EU általi elrendelése nyomán annak megállapítását, illetve (a kezdeti megállapítás után) folyamatos figyelemmel kísérését és ellenőrzését, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik-e hazánkban pénzügyi és/vagy vagyoni eszközökkel; amennyiben nem, akkor ugyanis nincs szükség a törvény rendelkezéseinek alkalmazására.

Természetesen a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv a nemzetbiztonsági szolgálatok segítségét is kérheti. Ezenkívül a törvény a pénzmosás elleni küzdelemben jelenleg alkalmazott rendszer analógiájára bejelentési kötelezettséget is telepít a Pmt hatálya alá tartozó szolgáltatókra, valamint a törvény alkalmazásában „vagyoni nyilvántartásnak” minősülő nyilvántartást vezető szervekre, mindezt annak érdekében, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv minél több információ birtokában megalapozottan hozhassa meg állásfoglalását, szükséges-e pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtásának foganatosítása. Amennyiben igen, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv vizsgálatának eredményéről, a vonatkozó közösségi jogi aktus rendelkezésére hivatkozva, haladéktalanul értesíti a vagyon fekvése szerint illetékes megyei bíróságot és a cégbíróság a cég működésének a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) szerinti illetékes cégbíróságot, a törvény alkalmazásában „vagyoni nyilvántartásnak” minősülő nyilvántartást vezető szerveket valamint (tájékoztatásként) az adópolitikáért felelős minisztert. A megyei bíróság a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv értesítése nyomán végzéssel rendeli el a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtását. Az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtására az illetékes megyei bírósággal szolgálati viszonyban álló fővárosi bírósági, illetőleg a megyei bírósági végrehajtó (a továbbiakban megyei bírósági végrehajtó) rendelkezik hatáskörrel.

A közösségi jogi aktusok közvetlen alkalmazandósága értelmében a tagállamok a rendeletek érvényesülését nem tehetik függővé semmilyen tagállami intézkedéstől, még olyantól sem, amely csupán megismételné a közösségi jogi aktus rendelkezéseit. A kötelezettség a „befagyasztásra” magából a közösségi jogból fakad, és feltétlen érvényesülést kíván a tagállamokban. Tekintettel arra, hogy a tagállamok csupán a kötelezettség nemzeti szintű

végrehajtásának az aspektusai tekintetében rendelkeznek szabályozási kompetenciával, a törvény szigorúan a végrehajtási mozzanatra koncentrál, és kerül minden olyan megoldást, amely sértené a közvetlen alkalmazhatóság elvét:

- nem ismétli meg a „befagyasztásra” kötelezést, hanem annak mikéntjét rögzíti ;
- nem teszi függővé a végrehajtást semmilyen hazai hatóság diszkrecionális döntésétől;
- nem ismétli meg a korlátozó intézkedések alanyi körét, hanem a közösségi jogi aktusokra utal ebben a tekintetben.

Az Európai Unió által elrendelt, vagyoni jellegű korlátozó intézkedések alóli mentesítéssel kapcsolatos hatósági feladatokról szóló 306/2004. (XI. 13.) Korm. rendelet rendelkezéseinek az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni intézkedések hazai végrehajtásáról szóló törvénybe emelése mellett, szövegének pontosítása és a kormányrendelet hatályon kívül helyezése szükséges.

A kormányrendelet jelenlegi szövege csak az Európai Unió intézményeivel és tagállamaival való kapcsolattartást teszi a mentesítő hatóság feladatává. Ugyanakkor az ENSZ BT 1452. és 1567. számú határozatai tartalmazznak kitételeket a mentesítési eljárás során a tagállami hatóság részéről az ENSZ illetékes bizottságával lefolytatandó konzultációra. A törvény ennek megfelelően módosítva emeli át a kormányrendelet 3. §-át. A szakhatósági eljárások számának csökkentését célul tűző kormányzati álláspontnak megfelelően a törvény elhagyja a mentesítési eljárásban a szakhatóságok közreműködését, ezenkívül a törvény egyéb rendelkezéseivel való koherencia miatt kisebb pontosítások történének a hatályos kormányrendelet szövegéhez képest. Továbbá, tekintve, hogy a korlátozó intézkedések végrehajtását az új jogintézmény a bíróság hatáskörévé teszi, a mentesítési hatáskörök is a továbbiakban a bíróságot illetik a Rendőrség helyett.

A törvény elfogadását követően kiadott újabb közösségi jogi aktusok megjelenése az érintett közösségi jogi aktusok körének a törvénytervezetbe aktualizáltan történő transzponálását teszi szükségessé.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A törvény a koherens fogalomhasználat érdekében értelmező rendelkezésben határozza meg a közösségi jogi aktus, a mentesítés, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya és a vagyoni nyilvántartás fogalmait. A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés tekintetében a törvény szerint e fogalom körébe tartozik a természetes vagy jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, jogi személynek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak nem minősülő egyéb szervezet pénzeszközeinek és gazdasági erőforrásainak közösségi jogi aktus által elrendelt befagyasztása. A befagyasztás nem jelent a vagyontól történő megfosztást, csupán az ebből származó jogosultságok gyakorlásának lehetetlenné tételét mindaddig, amíg az illető személy, szervezet szerepel a vonatkozó közösségi jogi aktusban található listán. A „befagyasztás” ezen kívül személyhez kötődik, tehát például egy adott természetes személy halála esetén örökösire már nem terjed ki, ők az eredeti jogosultságok teljességével szabadon rendelkezhetnek. Az 1. § d) pontban írott értelmező rendelkezés beiktatását az indokolta, hogy a vonatkozó közösségi jogi aktusok által, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések alanyainak meghatározására szolgáló terminológia jelenleg nem egyeztethető össze a magyar jogrendben használt fogalmakkal. Amennyiben a vonatkozó közösségi jogi aktus egyéb szervezet tagjaival szemben rendeli el a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések alkalmazását, abban az esetben ezeknek az entitásoknak a tagjaival, mint természetes vagy jogi személyekkel, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságokkal szemben - tehát egyénekre lebontva ezeket a szerveződések - , foganatosítja a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtását. A törvény 1. § e) pontjának értelmében vagyoni nyilvántartás a külön jogszabályok szerinti ingatlan-nyilvántartás, cégnyilvántartás, járműnyilvántartás, az úszólétesítmények lajstroma, a légi járművek lajstroma, a kulturális örökség hatósági nyilvántartása. Ezek ugyanis azok a nyilvántartások, amelyekben egyes vagyontárgyak államilag regisztrálásra kerülnek.

A 2. §-hoz

A törvény hatálya szerint a közösségi jogi aktusok által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtása során a törvény és a bírósági végrehajtásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A törvény azokat a speciális rendelkezéseket és a Vht-t módosító, az új jogintézményt beiktató és az egyéb szükséges technikai módosításokra

vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza, amelyek együttes alkalmazása esetén lehetőség nyílik a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések hatékony hazai végrehajtására.

A 3. §-hoz

A törvénnyel megteremteni kívánt új jogintézmény csak akkor lehet működőképes, ha biztosítjuk azt, hogy a) ténylegesen megállapítható legyen, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik-e Magyarországon területén vagyoni eszközökkel, b) ennek nyomán az illetékes megyei bírósági végrehajtó tudomást szerez róla, hogy intézkednie kell, hiszen a bírósági végrehajtási eljárás szokásos mozzanatai ebben az eljárásban sajátosan érvényesülnek. Ennek megfelelően a törvény a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések foganatosításáért felelős szerv feladatává tenné a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés EU általi elrendelése nyomán annak megállapítását, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik-e hazánkban vagyoni eszközökkel; amennyiben nem, akkor ugyanis nincs szükség a törvény rendelkezéseinek alkalmazására.

A (2) bekezdés szerint a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv folyamatosan figyelemmel kíséri, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik-e a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással.

Ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv vizsgálata alapján megállapítható, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással, valamint ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának valamely ügyletből vagyoni előnye származna, erről a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv az alkalmazandó közösségi jogi aktus vonatkozó rendelkezésére hivatkozva, a vizsgálat eredményének és a meghatározott adatok megküldésével, a vizsgálat befejezését követően haladéktalanul értesíti

- a) a vagyon fekvése szerint illetékes megyei (fővárosi) bíróságot (a továbbiakban: bíróság),
- b) a cégbíróságot,
- c) az adópolitikáért felelős minisztert, valamint

d) ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya vagyoni nyilvántartásban nyilvántartott gazdasági erőforrással rendelkezik, az adott vagyoni nyilvántartást vezető illetékes szervet.

A 4. §-hoz

A bíróság a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv értesítése alapján nemperes eljárásban végzéssel a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására zárlatot rendel el, amelyről haladéktalanul, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott okiratot tartalmazó elektronikus üzenet vagy telefax útján értesíti a végrehajtás foganatosításáért felelős szervet. Amennyiben a bíróság az értesítés alapján azt állapítja meg, hogy a zárlat elrendelésének feltételei nem állnak fenn, arról is haladéktalanul, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott okiratot tartalmazó elektronikus üzenet vagy telefax útján értesítenie kell a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések foganatosításáért felelős szervet. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény 33/A. § (1) bekezdése szerint: a bíró külön jogszabály rendelkezése alapján minősített vagy fokozott biztonságú - hivatali - elektronikus aláírásával (a továbbiakban: elektronikus aláírás) látja el a hatáskörébe tartozó ügyben általa készített elektronikus okiratot. Ez alapján a rendelkezés alapján biztosított a megfelelő védelmi szintű értesítés. A végrehajtást a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyával szemben, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó pénzeszközre és gazdasági erőforrásra rendeli el.

Az 5. §-hoz

A bírósági végrehajtó és a cégbíróság a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtásáról, illetve a végrehajtás befejezéséről, a Ctv. 85. § (1) bekezdésének b) pontján alapuló felfüggesztéséről, illetve a Ctv. 85. § (2) bekezdésén alapuló megszüntetéséről három munkanapon belül értesíti a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervet, továbbá az adópolitikáért felelős minisztert.

Az Európai Unió tagállamai és intézményei felé a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést elrendelő közösségi jogi aktusban előírt tájékoztatást az adópolitikáért felelős miniszter teljesíti.

A 6. §-hoz

A törvény utal az eddig külön jogszabályban rögzített (az Európai Unió által elrendelt, vagyoni jellegű korlátozó intézkedések alóli mentesítéssel kapcsolatos hatósági feladatokról szóló 306/2004. (XI. 13.) Korm. rendelet) mentesítési eljárás lehetőségére, amely abban az esetben alkalmazandó, ha ugyan valóban a listán szereplő személyről van szó, ám az illető valamely legitim célra kíván hozzáférni gazdasági erőforrásaihoz: a közösségi jogi aktus kifejezett rendelkezése alapján ilyenkor a kijelölt tagállami hatóság eseti, ügyhöz kötődő mentesítést adhat a korlátozó intézkedés alól. Ha közösségi jogi aktus valamely természetes vagy jogi személlyel, illetve egyéb csoporttal, szervezettel szemben vagyoni vagy pénzügyi korlátozó intézkedés alkalmazását rendeli el, és lehetővé teszi a vagyoni vagy pénzügyi korlátozó intézkedés alóli mentesítést, mentesítési eljárás lefolytatásának van helye. A mentesítés iránti kérelmet a bíróságnak címezve a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervhez kell benyújtani. A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv a kérelem benyújtásáról értesíti az adópolitikáért felelős minisztert, az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsa vonatkozó határozatainak megfelelően – amennyiben arra szükség van - haladéktalanul megkezdi és lefolytatja a szükséges konzultációs eljárást az Egyesült Nemzetek Szervezete bizottságával, továbbá a konzultációs eljárás befejezését követően, annak eredményéről – a kérelem megküldésével egyidejűleg – haladéktalanul értesíti a bíróságot.

Mivel a korlátozó intézkedések végrehajtását az új jogintézmény a bíróság hatáskörévé teszi, a mentesítési hatáskörök is a továbbiakban a bíróságot illetik a Rendőrség helyett. A mentesítésről a bíróság szintén nemperes eljárásban a kérelem beérkezésétől számított hatvan napon belül – a zárlatot elrendelő korábbi végzésére is tekintettel – végzéssel dönt. A bíróság a végzését kézbesíti a korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervnek és az adópolitikáért felelős miniszternek is. Az adópolitikáért felelős miniszter pedig elvégzi a közösségi jogi aktusoknak megfelelően az Európai Unió többi tagállamának illetékes hatóságai, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság tájékoztatását.

A kormányrendelet jelenlegi szövege csak az Európai Unió intézményeivel és tagállamaival való kapcsolattartást teszi a mentesítő hatóságként működő a korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv feladatává. Ugyanakkor az ENSZ BT 1452. és 1567. számú határozatai tartalmazzák a kitételeket a mentesítési eljárás során a tagállami hatóság részéről az ENSZ illetékes bizottságával lefolytatandó konzultációra. A törvény ennek megfelelően módosítva emeli át a kormányrendelet 3. §-át. A szakhatósági eljárások számának csökkentését célul tűző kormányzati álláspontnak megfelelően a törvény elhagyja a mentesítési eljárásban a szakhatóságok közreműködését, ezenkívül a törvény egyéb rendelkezéseivel való koherencia miatt kisebb pontosítások történének a hatályos kormányrendelet szövegéhez képest.

A törvény elfogadását követően kiadott újabb közösségi jogi aktusok megjelenése az érintett közösségi jogi aktusok körének a törvénytervezetbe aktualizáltan történő transzponálását teszi szükségessé.

A 7. §-hoz

Tekintettel arra, hogy a korlátozó intézkedések végrehajtása szükségszerűen együtt jár adatkezelési tevékenységgel, a törvény a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervet felhatalmazza arra, hogy meghatározott adatkörre vonatkozóan, a törvényben meghatározott célhoz kötötten az abban meghatározott feltételek szerint adatokat kezeljen. A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv abból a célból, hogy megállapítsa, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya rendelkezik-e a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással jogosult kezelni a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának születési és házassági nevét, születési idejét, születési helyét, lakóhelyét és tartózkodási helyét, valamint a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedést elrendelő közösségi jogi aktus által közzétett egyéb azonosító adatait. A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv kezelheti továbbá a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközön, valamint gazdasági erőforráson a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtását korlátozó jogosultsággal rendelkező természetes személy születési és házassági nevét, születési idejét, születési helyét, lakóhelyét és tartózkodási helyét.

Ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervnek a zárlat elrendelésével kapcsolatos eljárásának feltételei már nem állnak fenn, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv az eljárás során gyűjtött és kezelt adatokat haladéktalanul törli.

A 8. §-hoz

A közigazgatási jogsegély mintájára a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv közigazgatási hatóságot kereshet meg, ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtásával kapcsolatos feladatai ellátásához olyan adat vagy ténybeli ismeret szükséges, amely a megkeresett hatóság nyilvántartásából, illetve irataiból szerezhető meg, olyan irat vagy más bizonyíték szükséges, amely a megkeresett hatóságnál (állami, önkormányzati szervnél) van, vagy onnan szerezhető meg. A megkeresésben meg kell jelölni az adat, irat, más bizonyíték felhasználásának célját, valamint azt, hogy a személyes adat beszerzésére e törvény alapján kerül sor.

A megkeresett hatóság csak akkor tagadhatja meg a megkeresésben foglaltak teljesítését, ha az jogszabályba ütközik. Ha a megkeresésben foglaltak teljesítésére más szerv jogosult, a megkeresett hatóság a megkeresést haladéktalanul, de legkésőbb a megkeresés megérkezésétől számított öt napon belül e hatósághoz továbbítja, és erről egyidejűleg tájékoztatja a megkereső hatóságot. Ha jogszabály ennél rövidebb határidőt nem állapít meg, a megkeresést nyolc napon belül, kell teljesíteni. Ha a megkeresésben foglaltak teljesítéséhez magyar külképviseleti hatóság megkeresése szükséges, a megkeresésben foglaltak teljesítésének határideje a megkeresésnek a külképviseleti hatósághoz történő megérkezése napján kezdődik.

A 9. §-hoz

A 9. § meghatározza azoknak a nyilvántartásoknak a körét, amelyekből a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv a feladat ellátása érdekében adatot igényelhet.

A személyi adat- és lakcímnnyilvántartást vezető szerv haladéktalanul értesíti a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervet a pénzügyi és vagyoni

korlátozó intézkedés alanyának Magyarországon bekövetkezett haláláról, nevének megváltoztatásáról, bejelentett lakóhelyének megszűnéséről, megváltozásáról, adatai nyilvántartásának megszüntetéséről. Ha a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya nem tartozik a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény hatálya alá, a központi idegenrendészeti nyilvántartást vezető szerv értesíti a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervet a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya tartózkodási helyének megváltozásáról.

A 10. §-hoz

Az ebben a szakaszban megfogalmazott rendelkezések célja, hogy a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személyek vagy szervezetek (a továbbiakban szolgáltató), valamint a vagyoni nyilvántartást vezető szervek pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos bejelentési kötelezettségét szabályozza. Ez a bejelentési kötelezettség egyrészt kiterjed az esetlegesen pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá tartozó pénzeszközökre és gazdasági erőforrásokra, illetve az olyan ügyletekre, amelyeknek teljesítésével a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések alanyának vagyoni előnye származna. A 10. § alapján ezek a szolgáltatók és a vagyoni nyilvántartást vezető szervek kötelesek – a 7. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok közlésével - haladéktalanul bejelenteni a pénzügyi és vagyoni korlátozás foganatosításáért felelős szervnek minden olyan adatot, tényt, körülményt, amely arra utal, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással rendelkezik. Továbbá a szolgáltatók, valamint a vagyoni nyilvántartást vezető szervek kötelesek – a 7. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok közlésével – haladéktalanul bejelenteni a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szervnek minden olyan ügyletre vonatkozó adatot, tényt vagy körülményt, amely arra utal, hogy az adott ügyletből a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának vagyoni előnye származik.

A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv az ilyen jellegű bejelentés megtételét követően - szolgáltatók által tett bejelentés esetében belföldi ügyleteknél egy munkanapon, nem belföldi ügyletek esetében két munkanapon belül, a vagyoni nyilvántartást vezető szervektől érkező értesítés esetében pedig három munkanapon belül -

megvizsgálja a bejelentést. A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosításáért felelős szerv a vizsgálat alapján - szükség esetén - kezdeményezi a bíróságnál a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés foganatosítását és erről a bejelentést tevő szolgáltatót, illetve a vagyoni nyilvántartást vezető szervet is értesíti. Amennyiben a pénzügyi és vagyoni korlátozás foganatosításáért felelős szerv azt állapítja meg- akár a meghatározott határidőnél rövidebb idő alatt -, hogy a foganatosítás feltételei nem állnak fenn, azaz az érintett nem pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya, erről értesíti a szolgáltatót, illetve a vagyoni nyilvántartást vezető szervet.

A szolgáltató a bejelentés megtételét követően – belföldi ügylet esetében egy munkanap, nem belföldi ügylet esetében két munkanap alatt - nem teljesítheti azt az ügyletet, amely a bejelentés alapjául szolgáló adat, tény vagy körülmény alapján pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközt vagy gazdasági erőforrást érinthet, kivéve, ha olyan értesítést kapott, amely szerint az érintett nem pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya. Az ügyletet a bejelentés megtételét követő belföldi ügyletek esetében második, nem belföldi ügyletek esetében harmadik munkanapon teljesíteni kell, kivéve, ha a szolgáltató olyan értesítést kapott, amely szerint az érintett pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya.

A vagyoni nyilvántartást vezető szerv a bejelentés megtételét követő három munkanap alatt nem teljesítheti azt a bejegyzés vagy változásbejegyzés iránti kérelmet, amely a bejelentés alapjául szolgáló adat, tény vagy körülmény alapján pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással lehet kapcsolatos, kivéve, ha olyan értesítést kapott, amely szerint az érintett nem pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya. A bejegyzés vagy változásbejegyzés iránti kérelmet teljesítése iránt a bejelentés megtételét követő negyedik munkanapon intézkedni kell, kivéve, ha a vagyoni nyilvántartást vezető szerv olyan értesítést kapott, amely szerint az érintett korlátozó intézkedés alanya.

A 11. §-hoz

Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény módosításának indoka, hogy a bejelentési kötelezettség teljesítésével összefüggésben titoktartási kötelezettség alól mentesítsük az érintett ágazati szerveket.

A 12. §-hoz

A pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtási eljáráson keresztül történő lebonyolításához szükséges, hogy olyan eljárás mentén menjen végbe a végrehajtás, amely illeszkedik a bírósági végrehajtásról szóló törvénybe meghatározott mechanizmusba. Ennek alapján, a törvény szerint, az illetékes megyei bíróság a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtása során a végrehajtást végzéssel elrendelő határozatot hoz, ami végrehajtható okiratnak minősül. A végrehajtható okiratot kiállító megyei, fővárosi bírósággal szolgálati viszonyban álló megyei bírósági végrehajtó foganatosítja a végrehajtást. A törvényjavaslat alapján a Vht 10. § -a egy g) ponttal egészülne ki, amely szerint végrehajtható okirat lenne a megyei bíróság által meghozott, az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hazai végrehajtására zárlatot elrendelő végzés. A Vht. továbbá egy új 204/A. § -sal egészülne ki, amely tartalmazná magát az új jogintézményt. „*Zárlat az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására*” elnevezéssel. Az új jogintézményt deklaráló rendelkezések szerint, ha az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására a bíróság zárlatot rendelt el, ennek végrehajtása a bírósági végrehajtó hatáskörébe tartozik. A zárlat végrehajtása során az új 204/A. §-ban nem szabályozott kérdésekben a vagyonekbebiztosítására elrendelt büntügyi zárlat szabályai szerint kellene eljárni. Ezenkívül a törvény értelmében a Vht. 255. §-ának a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép: *[A fővárosi bírósági, illetőleg a megyei bírósági végrehajtó (a továbbiakban: megyei bírósági végrehajtó) foganatosítja a végrehajtást, ha a végrehajtandó követelés]* „a) a 10. § d)-f) pontjában felsorolt végrehajtható okiraton alapul, kivéve, ha a végrehajtási eljárásban kiszabott rendbíróság behajtását a 45/A. § (5) bekezdése alapján az önálló bírósági végrehajtó végzi.” Ezzel a rendelkezéssel biztosítja a törvény a megyei bírósági végrehajtók számára a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtását feladatként.

A 13. §-hoz

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény szerint: az ingatlan-nyilvántartásba csak az ingatlanhoz kapcsolódó következő, jogilag jelentős tények jegyezhetők fel. Ezért szükségessé válik a törvényben a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések megjelenítése. A zárlat, zár alá vétel, zár alá vételt megelőző biztosítási

intézkedés mellett, bekerülne az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvénybe, az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtása is.

A 14. §-hoz

A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény módosításának indoka, hogy a jogalapot teremtsünk arra, hogy a szóban forgó nyilvántartás a pénzügyi és vagyoni korlátozás végrehajtására elrendelt zárlatra vonatkozó adatokat is tartalmazza.

A 15. §-hoz

A minden pénzügyi és vagyoni eszköz esetében egységes és hatékony eljárás megteremtése érdekében szükségessé vált, hogy a törvény módosítsa a Ctv-be nemrég beillesztett, a vagyoni korlátozások végrehajtását célzó rendelkezéseket.

A 16. §-hoz

Az Európai Uniónak való megfelelés gyakorlatilag azoknak a közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktusoknak a felsorolását jelenti, amelyek a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtását előírják.

A 17. §-hoz

A törvényjavaslat 17. §-a több mint két hónapos időintervallumot iktat be a hatálybalépés előtt. A (3) bekezdés alapján a törvény hatálybalépése előtt hatályba lépett közösségi jogi aktusokkal elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések tekintetében a 3. § (1) bekezdésében meghatározott harminc napos határidőt a megállapításra e törvény hatálybalépésének napjától kell számítani.

A 18. §-hoz

A § felhatalmazó rendelkezést tartalmaz.